

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דרף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת נדה

דפים נט - סו, פרשת מקץ תשי"ב

דרך ישרה תמצית הדרף

פרק תשיעי - האשה שהיא עושה

דרף נט - ס

ס בספל. *השאילה חלוקה. *מבין כמה נשים.

1. דיני ראיית דם בספל. 1. אשה שעשתה צרכיה וראתה דם ועומדת לר"מ טמאה דאמרינן מי רגלים הלכו למקור והביאו דם ולרבי יוסי טהורה וכן הלכה, וביושבת לכו"ע טהורה ולר"מ במזנקת ונמצא דם בתוך הספל. 2. איש ואשה עומדין לר"מ הוי ספק ספיקא, לר"ל הי"נ פליג ונחלקו בחד ספיקא להודיעך כח דהתירא דרבי יוסי, ולרבי יוחנן ר"מ מטהר ורבי יוסי קמ"ל דטהורה לכתחילה. 3. איש ואשה שעשו צרכיהן לספל ונמצא דם במים רבי יוסי מטהר ור"ש מטמא מכיון שחזקת דמים מן האשה וקאמר אף ביושבת וכן באיש ואשה שיושבין. 4. התליה בהשאילה חלוקה 1. תולה בנכרית, לת"ק דווקא אם ידעין שראתה ולר"מ סגי שראויה לראות. 2. תולה במי שאינה מתקלקלת, והיינו נדה ושומרת יום בראשון שלה וכן ביושבת על דמי טוהר ובתולה שדמיהן טהורין. 3. שומרת יום בשני שלה והסופרת שבעה שלא טבלה לרשב"ג תולה ולפיכך רק חברתה מקולקלת, ולרבי אינה תולה ושתייהן מקולקלות אף מי שהכתם לא נמצא אצלה, וטמא וטהור שהלכו בשני שבילין אחד טמא ואחד טהור אליבא דרבי לר"ח אין תולין בטמא ולרב אדא תולין כיון שאין נפ"מ. 4. השאילה לבעלת כתם איכא סתירה ומיישיבין דתלוי במח' רבי ורשב"ג, או כרבי ובראשון ושני של שומרת יום, או כרשב"ג ותולין למפרע ולא להבא.

דם שבא מאחת מבין כמה נשים כולן טמאות, ואופני התליה 1. רבי נחמיה מטהר בנמצא ע"ג דבר שאינו מק"ט שנאמר ונקתה לארץ תשב, וכן מטהר באחורי כלי חרס ולא גזר אטו תוכו ובמטלניות פחות מג' אצבעות, ונחלקו האם רבנן מודו לרבי נחמיה. 2. נשים טוחנות בריחים מי שנמצא תחתיה טמאה, ובנמצא באמצע שתייהן טמאות. 3. שלש נשים ישנות במטה אחת ונמצא דם תחת מהן, אם עברו דרך מרגלות המטה מטמאים את מי שנמצא תחתיה ואת מי שעל ידה, בזמן שעברו דרך החיצונה אף הפנימית טמאה, ובמשולבות כולן טמאות. 4. אחת בדקה ונמצאת טמאה השאר טהורות, ולרב יהודה דווקא שבדקה עצמה כשיעור וסת דקסבר כבר פדא שכל שבעלה בחטאת טהרותיה טמאות, אבל לרבי אושעיא אפ"ה טהרותיה תלויות. 5. התליה במעוברת, מניקה, זקינה, שאינה בתולה, ואם שתייהן אינן ראויות לראות רואין כאילו הן ראויות ותרוייהו טמאות, דאכתי יצא דם מביניהן. 6. אם שלשתן בדקו ונמצאו טהורות כולן טמאות, וגל טמא

שנתערב ובדקו בכולן ולא מצאו טומאה לר"מ כולם טמאים דמוקמינן בחזקתו כדאשכחן בשקמה של כפר סבא ובמערה של שיחין ולחכמים בודק עד שמגיע לסלע או לבתולה ותלינן שעורב נטל את הטומאה.

ג דף סא

זוגית לשה"ר. *איסור שאבד בגד.

1. סוגית לשה"ר 1. גדליה בן אחיקם היה צריך לחוש ללשה"ר שאמר יוחנן בן קרח על ישמעאל בן נתניהו ולכן נחשב שנהרגו בגללו, ומקום הבור נמצא ע"י ר"י בן חנניה ע"י פריסת סדינים שרויים במים. 2. ר"ט לא רצה להחביא את בני גלילא שיצא עליהם קול שהרגו, והיו צריכים להתחבא לבד. 3. עוג אמר לאברהם על שביית לוט ומיחני כלשה"ר כיון שרצה לישא את שרה ואפ"ה משה רבינו ירא ממנו.

2. דין איסור שאבד בגד 1. בגד שאבד בו כתם מעביר עליו שבעה סממנין ומבטלו, ולרשב"א בודקו שכונות של ג' אצבעות. 2. אבד שכבת זרע, חדש בודקו במחט ושחוק בודקו בחמה. 3. בגד שאבד בו כלאים אין למכרו לגוי או לעשותו מרדעת אבל עושה תכריכין למת לספדו, ופליגי אי שרי גם לקברו דכתיב במתים חפשי. ואם צבעו ולא ניכר מותר דתלינן שהפשתן נשר, ופליגי האם שרי בספק נתקו האם מדאורייתא דווקא שוע טווי ונוז. 4. בגד צבוע לת"ק מטמא משום כתם ולר"י בר יוסף אינו מטמא ולכן לא גזרו ואסרו בפולמוס.

ג דף סב

שבעה סמנין והעברתם. *חרסים שבלעו משקה.

1. שבעה סמנין שבודקין האם הכתם הוא דם או צבע 1. רוק תפל שלא טעם כלום מאז שקם] וצריך שיעבור עליו חצות לילה בשינה או נמנום, ושלא יצא דיבורו של שלש שעות, ולר"ל צריך שיהא רוק תפל עם כל אחד. 2. לעיסת גריסין של פול בלא קליפתן, וצריך שיהא רותח ובלא מלח. 3. מי רגלים שהחמיצו שלשה ימים, ובעי האם של ילד או זקן, איש או אשה, מכוסים או מגולים, בחורף או בקיץ. 4. נתר אלכסנדרית. 5. בורית, להו"א גפרית ולמסקנא אהל. 6. קמוניא וזהו שלוף דוץ. 7. אשלג שנמצא בנקבי מרגליות.

2. העברת הסמנין 1. צריך להעביר כל אחד בנפרד וכסדרן ולכסכס ג' פעמים, ואם הכתם לא עבר שזהו צבע ואם עבר או דיהה סימן שזהו כתם והטהרות טמאות וצריך להטביל. 2. העביר ששה סמנין ולא עבר והעביר צפון ועבר, טמא מספק שמא בשבעה היה עובר. 3. העביר פעם שנית ועבר טהור, ומטמאין טהרות שלאחר תכבוסת שניה כיון שהקפיד עליו.

3. חרסים שבלעו משקה הזב ונפלו לתנור והוסק טמאים כיון שסוף משקה לצאת, ובמשקין חמורין לר"ל טמא אף בלא שהוסק ולרבי יוחנן טמא רק אם הוסק. והשמועות 1. בגד עם כתם שהטבילו ועשה ע"ג טהרות והעביר ז' סמנין ועבר הוי צבע וטהרותיו טהורות וא"צ להטביל, ולר"ל הנח לכתמים דרבנן. 2. דם הנדה ודאי מעביר ז' סמנין ומבטלו אף שיכול לצאת ע"י צפון, ור"ל סבר מדלא שנראה רבי אינה משנה. 3. רביעית דם מת שנבלעה בכסות אם מתכבסת ולא יוצא ממנה רביעית דם טהורה, ולר"ל זהו בדם תבוסה דרבנן. 4. כל שבלוע שאינו יכול לצאת טהור ומשמע שאם יכול לצאת טמא, ולר"י זהו דווקא בהקפיד.

ג דף סג-סד

סתות הגוף והמים ועקירה.

1. וסתות הגוף 1. כל אשה שיש שקבעה וסת הגוף דיה שעתה, והן מפקת ומעטשת וחוששת בפי כריסה ובשיפולי מעיה שופעת דם טמא מתוך דם טהור וכמין צמרמורות אוחזין אותה, וכיוצא בהן לרבות אשה שראשה ואיבריה כבדים עליה ורותתת וגושה. 2. הקביעות, בוסת הגוף לאחר פעם אחת, בימים פעמים או

שלוש ובמה שלא מנו חכמים שלשה וזהו שרואה לאחר אכילת דבר חריף כגון שום בצלים ופלפלים. 3. היתה רגילה לראות בתחילת וסתות הגוף כל הטהרות שעשתה בתוכם טמאות ואם רואה בסופן טהורות. קביעות ועקירת וסת הימים 1. הרגילה לראות בשעה מסויימת, לרבי יוסי חוששת רק לאותה השעה ור"י אוסר, בין לבעלה ובין לטהרות. 2. ראתה ט"ו ט"ז י"ז לרב קבעה וסת לדילוג ולשמואל עד שתראה גם ב"ח, ומייתי דלמודה בט"ו אינו מצטרף גם לרב, וראתה כ"א כ"ב כ"ג קבעה וסת לשמואל זהו שהיתה רגילה לראות ב"ה. 3. אשה קובעת וסת לאחר ג' פעמים אבל חוששת כבר לאחר פעם אחת אף שאינה בימי נדתה, ועוקרת וסת לאחר ג' פעמים אבל וסת שאינה קבועה נעקרת בפעם אחת אפילו שראתה פעמים. 4. נשים בבתוליהן כגפנים במראה ובכמות, ודמים מועטין הוי דור קטוע ודמים מרובין יפים לאשה כיון שא"ז בניה מרובין.

הדרן עלך פרק תשיעי דנדה!

פרק עשירי - תינוקת

דף טו - סו

התליה בבתולים. *רואה מחמת תשמיש. *שבעה נקיים.

הזמן שתולים בדם בתולים 1. תינוקת שלא הגיע זמנה לראות ונישאת ואפילו ראתה לב"ש נותנים ארבע לילות ולב"ה עד שתחיה המכה, וזהו כל זמן שנוחרת וזהו שרואה רק כשעומדת ולא כשיושבת או כל זמן שרואה מחמת התשמיש. 2. הגיע זמנה לראות נותנים לב"ש לילה הראשון ולב"ה עד מוצ"ש ארבע לילות, ואם שמשה בימים ללוי הפסידה לילות דנותנים ד' עונות ואפילו בשבת שרי לבעול ולרב לא הפסידה וקמ"ל לילות שהוא זמן ביאה, ואם מצא דם רק בבעילה השניה לרבי חנינא טמאה דהוי דם נדה ולר' אסי טהורה דדלמא בעל בלא דם כשמואל. 3. ראתה ועודה בבית אביה לב"ש נותנים בעילת מצוה ולב"ה כל הלילה שלה ונותנים לה עונה וזהו י"ב שעות כמו בטהרות ויין נסך או לילה וחצי יום כיון שיש עיכוב בכתיבת הכתובה. ואם שופעת לאחר הזמן לר"מ צריך לבדוק כיון שדם נדה אדום מזוהם ומן המקור, ולחכמים כל מראה דמים אחת. 4. בוגרת שלא ראתה נותנים לה לילה הראשון ואם ראתה יש לה רק בעילת מצוה, ורבי שנתן ארבע לילות מתוך י"ב חדש הוי אחת בקטנות ב' בנערות ואחת בבגרות או ג' בנערות, ולהלכה בכולהו בועל בעילת מצוה ופורש. רואה מחמת תשמיש 1. משמשת שלש פעמים כיון שאין כל הכחות שוין, ועם ג' אנשים משום שאין כל האצבעות שוין. 2. בודקת עצמה ע"י שפופרת ובתוכה מכחול ובראשו מוך, אם הדם מגיע מלמעלה טמאה ואם לאו ש"מ שבא מהצדדים ותולה בוסתה. 3. לרבי תולה במכתה ונאמנת לומר שיש לה מכה ולרשב"ג מקור מקומו טמא ואף בדם מכה. 4. אם נבעתה ונפל ממנה חררת דם נתרפאת, ואם לאו הויא ממלאה ונופצת שאין לה תקנה. 5. אחת שראתה בכל פעם שעלתה מטבילת מצוה מחמת קנאת בנות עירה, ורפואתה שתבעל ע"ג הנהר או שתגלה לחברותיה וירחמו עליה או יתפללו עליה ונתרפאה. ישיבת שבעה נקיים 1. רבי התקין שכל הרואה שלשה ימים תשב ז' נקיים, וא"ר זירא שבנות ישראל החמירו על עצמן לישב ז' נקיים אפילו על טיפת דם כחרדל. 2. ראתה דם מחמת קושי ולשלישי הפילה יושבת ז' נקיים שאין קישוי לנפלים. 3. תבעוה להנשא ונתפייסה, אפילו קטנה יושבת ז' נקיים שמא ראתה מחמת חימוד.

שאלות לחזרה ושינון

- ב. התליה בהשאילה חלוקה (4)
 ג. דם מבין כמה נשים ואופני התליה (6)
 ז דף סא
 א. סוגיית לשון הרע (3)
 ב. דין איסור שאבד בבגד (4)
 ז דף סב
 א. שבעה סמנין שבודקים האם הכתם הוא צבע (7)
 ב. העברת הסמנין (3)
 ג. המח' בחרסין שבלעו משקין חמורים והשמועות (4)
- ז דף סג-סד
 א. וסתות הגוף (3)
 ב. קביעות ועקירת וסת הימים (4)
 פרק עשירי- תינוקת
- ז דף סה-סו
 א. הזמן שתולים בדם בתולים (4)
 ב. דיני רואה מחמת תשמיש (5)
 ג. דיני ישיבת שבעה נקיים (3)

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות	יבמות	ברכות עם מחודדין בפ"ד.
עבודה זרה הוריוח	כתובות	שבת מהדורה חדשה.
מחודדין בפ"ד	נדרים	עירובין
זבחים	נזיר סוטה	פסחים
מנחות	גיטין	שקלים ר"ה
חולין	קידושין - עם תורתך שעשועי,	יומא
בכורות עם הקדמות ומושגים	סימני הדף, ותוספתא	סוכה
ערכין-תמורה	בבא קמא	ביצה תענית
כריתות-מעילה	בבא מציעא	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה	בבא בתרא א-ב	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
	סנהדרין א-ב עם "יש סדר	מו"ק חגיגה
	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.	

||| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~376~

המערכת